

## خلاصه سیاستی فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران در موضوع کووید ۱۹

### موضوع: آموزش حضوری مدارس و دانشگاهها

#### خروجی جلسه ۲۳ آبان ۱۴۰۰ کارگروه ویژه کووید ۱۹ فرهنگستان

**مقدمه:** همه گیری ویروس کرونا پدیده‌ای است که با توجه به منشاء نامشخص و سرعت انتشار بالا و ویژگی های مهارناپذیر آن، جهان را با بحران مواجه کرده است. این بحران هر چند در ظاهر ماهیتی صرفاً پزشکی و مرتبط با نظام سلامت دارد، پدیده‌ای است چند بعدی که آثار و پیامدهای آن در حوزه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و آموزشی قابل بررسی است. یکی از مهم ترین حوزه‌هایی که تحت تاثیر این پاندمی ویروسی قرار گرفته است، حوزه آموزش مدارس و دانشگاهها هستند. تداوم همه گیری این ویروس باعث تغییر نحوه آموزش از حضوری به مجازی کامل گردیده است. با آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ سیاست های ابلاغی در ستاد ملی کرونا به طرف آماده سازی شرایط برای آموزش حضوری در مدارس و دانشگاهها رفته است. در این راستا جلسات کارشناسی متعددی گذاشته شده و دستورالعمل هایی هم آماده گردیده است. لیکن به نظر می رسد ابعاد موضوع بسیار پیچیده بوده و اظهارنظرهای مسئولین مرتبط گاه با هم تناقض دارد. مردم نسبت تصمیم ها توجیه نمی شوند. دستورالعمل ها گاه پیچیده هستند و شفافیت کافی را ندارند. بانک های اطلاعاتی توانایی لازم برای رصد هوشمند را ندارند. و اشکالات دیگری که در سیستم اجرا وجود دارند. فرهنگستان علوم پزشکی در راستای وظایف خود موضوع آموزش حضوری در دانشگاهها را مورد بررسی قرار داده و توصیه های سیاستی زیر را جهت اطلاع سیاستگذاران و مجریان اعلام می کند.

#### موارد مربوط به مدارس

۱. اجرای دقیق "دستورالعمل وظایف، الزامات فرایندهای اجرایی طرح مدیریت هوشمند بیماری کرونا در بستر سامانه" مصوب جلسه ۲۲ آبانماه ۱۴۰۰ ستاد ملی کرونا. که در آن به "کنترل هوشمند معلمان و کادر مدارس و دانش آموزان و الزام تزریق واکسن یا داشتن تست PCR منفی در هنگام حضور در مدرسه" تاکید شده است. البته این برنامه در طول زمان نیاز به ارتقاء دارد و در خصوص اجرای موارد آن نیاز است نظرات کارشناسی صاحب نظران هم اخذ شود.

۲. اجرای دقیق آخرین پروتکل مورد توافق وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و وزارت آموزش و پرورش در خصوص رعایت موارد بهداشتی در هنگام حضور در مدارس. (مشمول بر کاهش تراکم و تعداد دانش آموزان، افزایش فاصله فیزیکی در مدرسه، کلاس، هنگام زنگ تفریح در راهروها و حیاط مدرسه و سرویس و تهویه مطلوب کلاس ها و کاهش زمان کلاس های حضوری، استفاده از ماسک و شیلد و الزام استفاده از آن برای مواقع لازم، کاهش تماس با سطوح و وسایل آلوده، تجهیز سرویس های بهداشتی به امکانات لازم از قبیل مایع دستشویی و شیر پدالی، شناسائی دانش آموزان در معرض خطر ابتلا و عوارض بیماری و برنامه ریزی برای مراقبت ویژه آنان، دو و سه شیفته کردن مدارس و کوتاه شدن زمان مدرسه در موارد لزوم).
۳. با توجه به نبودن شواهد متقن علمی در خصوص تزریق واکسن به افراد زیر ۱۲ سال، رعایت موارد بهداشتی در مدارس ابتدایی با دقت بیشتری انجام و مورد نظارت هر دو دستگاه باشد.
۴. توجه به عدالت آموزشی و در نظر گرفتن تسهیلاتی (مانند تبلت و خط اینترنتی رایگان) برای استفاده از سیستم آموزش مجازی برای دانش آموزانی که خانواده شان پایگاه اجتماعی ضعیفی دارند (در صورت استمرار شیوه آموزش مجازی)، و در صورت بازگشایی نیز تسهیلات بهداشتی (الکل، ماسک، بیمه ای درمانی، مکمل های تغذیه ای) در اختیار این دانش آموزان قرار داده شود.
۵. اطلاع رسانی مناسب به عموم جامعه و کادر مدارس در خصوص پروتکل ها و دستورالعمل های ابلاغی، ضمن تلاش برای شفاف بودن و قابل اجرا بودن این پروتکل ها و دستورالعمل ها.
۶. حمایت مالی کافی جهت اجرای مصوبات ( نحوه تامین منابع لازم برای در اختیار قرار دادن ماسک برای دانش آموزان).
۷. تاکید بر حفظ سیستم آموزش مجازی، حضور دانش آموزان در حداقل تعداد و بصورت نوبتی.
۸. پایش دقیق و مداوم شرایط از طریق تعریف علائم هشدار، تا به محض دریافت نشانه هایی از موارد بیماری، انتقال سریع پیام و تحلیل مربوطه انجام گردیده و تصمیم مقتضی جهت پاسخ سریع و موثر انجام شود.

#### موارد مربوط به دانشگاهها

- اجرای دقیق "دستورالعمل وظایف، الزامات فرایندهای اجرایی طرح مدیریت هوشمند بیماری کرونا در بستر سامانه" مصوب جلسه ۲۲ آبانماه ۱۴۰۰ ستاد ملی کرونا. که در آن به "کنترل هوشمند

اساتید و کادراداری دانشگاهها و دانشجویان و الزام تزریق واکسن یا داشتن تست PCR منفی در هنگام حضور در دانشگاه" تاکید شده است. البته این برنامه در طول زمان نیاز به ارتقاء دارد و در خصوص اجرای موارد آن نیاز است نظرات کارشناسی صاحب نظران هم اخذ شود.

- اجرای دقیق پروتکل های بهداشتی در هنگام حضور در دانشگاه اعم از کاهش تراکم و تعداد دانشجویان، افزایش فاصله فیزیکی و تهویه مطلوب در کلاسها و سرویسهای دانشگاه، کاهش طول مدت کلاسهای حضوری، استفاده از ماسک و شیلد و الزام استفاده از آن برای مواقع لازم، کاهش تماس با سطوح و وسایل آلوده، مجهز نمودن سرویس های بهداشتی به امکانات لازم از قبیل صابون مایع و شیر های پدالی، شناسائی دانشجویان در معرض خطر ابتلا و عوارض بیماری و برنامه ریزی برای مراقبت ویژه آنان).
- توجه به عدالت آموزشی و در نظر گرفتن تسهیلاتی (مانند تبلت و خط اینترنتی رایگان) برای استفاده از سیستم آموزش مجازی برای دانشجویانی که خانواده شان پایگاه اجتماعی ضعیفی دارند (در صورت استمرار شیوه آموزش مجازی)، و در صورت بازگشایی نیز تسهیلات بهداشتی (الکل، ماسک، بیمه ای درمانی، مکمل های تغذیه ای) در اختیار این دانشجویان قرار داده شود.
- رعایت دقیق پروتکل های بهداشتی در خوابگاهها با آموزش کامل دانشجویان و فراهم کردن زمینه فاصله گذاری (با کم کردن تراکم دانشجویان در اتاق های خوابگاه).
- حمایت مالی کافی جهت اجرای مصوبات (ایجاد امکانات لازم در خوابگاهها و محیط دانشگاه).
- در اجرای دستورالعمل ها استقلال دانشگاه ها و مراکز آموزشی در نظر گرفته شود. و برای تدوین و اجرای برنامه بازگشایی و در صورت نیاز قرنطینه مجدد بر اساس شرایط به آنها اختیار کافی داده شود.
- استفاده از فرصت توسعه زیر ساخت های آموزش مجازی به منظور تفویض اختیار به دانشگاه ها و مراکز آموزشی برای اجرای برنامه های تلفیقی آموزشی (مجازی و حضوری).
- تاکید بر اولویت آموزش های مهارتی بصورت حضوری و آموزش دروس نظری بصورت مجازی با استفاده از رسانه های مختلف و ظرفیت های مجازی.
- لزوم تاکید بر بازگشایی تدریجی و در صورت نیاز محدود و انعطاف لازم برای بازگشت کامل به شرایط قرنطینه.

- تاکید بیشتر بر بومی گزینی و تسهیل جابجایی و انتقال دانشجویان به منظور پیشگیری از سفر های غیر ضرور.
- بازنگری در الزام فعالیت تمام وقت دانشجویی خصوصا در مقاطع تحصیلات تکمیلی و اجازه آموزش پاره وقت.